

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور

۵۰. حوزه رسانه‌ها

به نام خدا

فهرست مطالب

۱	چکیده
۱	مقدمه
۲	۱. صداوسیما و سایر دستگاه‌های رسانه‌ای
۶	۲. بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای
۹	۳. رسانه‌های دیجیتال
۱۱	۴. دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی
۱۳	پیشنهادهای
۱۵	منابع و مآخذ

بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۵۰. حوزه رسانه‌ها

چکیده

در این گزارش بررسی بخش رسانه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ تحت چهار عنوان اصلی «صداوسیما و سایر دستگاه‌های رسانه‌ای»، «بنیاد بازی‌های رایانه‌ای»، «رسانه‌های دیجیتال» و «شورای عالی اطلاع‌رسانی» به تفکیک هر بخش صورت گرفته است.

سهم صداوسیما از منابع بودجه عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ حدود ۰/۴ درصد بوده که در سال ۱۳۹۱ به ۰/۶ درصد افزایش یافته است. این افزایش به‌خاطر این بوده است که استفاده صداوسیما از منابع عمومی از ۶۸۹ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۰ به ۹۹۳ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته با اینکه منابع بودجه عمومی دولت کاهش یافته است. در مورد سایر عناوین نیز پیشنهادات لازم صورت گرفته است.

مقدمه

اهمیت رسانه در جمهوری اسلامی ایران باعث شده است در سنت بودجه‌نویسی بخش‌های مشخص به آن اختصاص یابد. در بودجه سال ۱۳۹۱ نیز در چند بخش و ردیف به موضوع رسانه‌ها توجه شده است. گزارش پیش رو به‌دنبال بررسی تجمیعی احکام و جداول مربوط به رسانه‌ها در لایحه سال ۱۳۹۱ است.

این بررسی با تمرکز بر چهار حوزه فعالیت‌های رسانه‌ای به‌دنبال ارائه ملاحظات و پیشنهاد تغییرات در ردیف‌ها و برخی اصلاحات دیگر است و درواقع به موضوعاتی پرداخته که ملاحظات خاص و تغییرات مهم در آن رخ داده و یا پیشنهادهای قابل توجهی در آن وجود داشته است

گزارش حاضر در چهار بخش تنظیم شده است:

۱. صداوسیما و سایر دستگاه‌های رسانه‌ای،

۲. بنیاد بازی‌های رایانه‌ای،

۳. رسانه‌های دیجیتال،

۴. شورای عالی اطلاع‌رسانی.

۱. صداوسیما و سایر دستگاه‌های رسانه‌ای

(ارقام به میلیون ریال)

جدول ۱. اعتبارات دستگاه‌های مرتبط با حوزه رسانه‌های جمعی از محل منابع عمومی

مجموع اعتبارات			اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای			اعتبارات هزینه‌ای			عنوان	کد دستگاه
درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰		
۱۵/۵۸	۱۱,۳۲۰	۹,۷۹۴	۲۰/۶۹	۲۸۰	۲۳۲	۱۵/۴۶	۱۱,۰۴۰	۹,۵۶۲	شورای نظارت بر صداوسیما	۱۰۱۰۰۰-۱۲
۲۳/۹۷	۴۵,۴۷۷	۳۳,۹۴۵	-۳/۵۰	۱,۸۷۷	۱,۹۴۵	۳۶/۲۵	۴۳,۶۰۰	۳۲,۰۰۰	جهاد دانشگاهی - کمک به خبرگزاری دانشجویان ایران	۱۱۳۶۲۰-۱
۱۹۱/۰۰	۳۲۸,۸۶۰	۲۷۶,۳۴۵	۱۳/۱۰	۳۲,۱۳۷	۲۸,۴۱۵	۱۹/۶۸	۲۹۶,۷۲۳	۲۴۷,۹۳۰	سازمان خبرگزاری جمهوری اسلامی	۲۸۲۵۰۰-۱
۴۴۱/۱۶	۹,۹۳۸,۰۳۲	۶,۸۹۳,۶۷۲	۸۶/۱۵	۱,۵۳۸,۰۳۲	۸۲۶,۲۴۲	۳۸/۴۴	۸,۴۰۰,۰۰۰	۶,۰۶۷,۴۳۰	سازمان صداوسیما جمهوری اسلامی ایران	۲۸۳۵۰۰
۴۳/۱۱	۱۰,۳۲۲,۶۸۹	۷,۲۱۳,۷۵۶	۸۳/۵۰	۱,۵۷۲,۳۲۶	۸۵۶,۸۳۴	۳۷/۶۶	۸,۷۵۱,۳۶۳	۶,۳۵۶,۹۲۲	جمع	

- نکته قابل توجه درخصوص بودجه عمومی *شورای نظارت بر صداوسیما* آن است که تا سال ۱۳۸۷ در لوایح بودجه سنواتی دارای ردیف مستقل به شماره ۱۰۱۰۵۰ بوده، لکن در سه سال اخیر اعتبارات آن ذیل نهاد ریاست جمهوری درج شده در این زمینه پیشنهاد می‌شود، با توجه به نیاز به استقلال این شورا همانند سابق برای اعتبارات این دستگاه ردیف مستقل پیش‌بینی شود.

- درخصوص *خبرگزاری جمهوری اسلامی ایران* به‌عنوان یک شرکت دولتی زیان‌ده مندرج در صفحه ۸۶ پیوست شماره ۳ لایحه بودجه ۱۳۹۱ مبلغ ۲۰ میلیارد ریال درآمد از محل منابع داخلی این شرکت پیش‌بینی شده است که بیانگر آن است که علاوه بر کمک‌های حاصل از اعتبارات عمومی درآمد دیگری نیز به میزان فوق‌الذکر دارد و صرفاً متکی به درآمدهای عمومی دولتی نمی‌باشد.

- درخصوص *ردیف ۲-۲۸۳۵۰۰* مربوط به صداوسیما برای نخستین بار در لایحه سال ۱۳۹۱ به مبلغ ۷۲۰,۰۰۰ میلیارد ریال برای اجرای ابلاغیه ۱۳۸۹/۵/۲۰ مقام معظم رهبری به‌صورت اعتبارات جاری پیش‌بینی شده است. نکته حائز اهمیت فراوان درخصوص این ردیف آن است که در متن ابلاغیه مشخص شده که این اعتبار برای اجرای چه پروژه‌هایی باید هزینه شود که این پروژه‌ها عبارتند از:

۱. تولید سریال‌های تلویزیونی کیفی، جذاب و اثرگذار (در سطح الف و الف ویژه)، به‌صورت فوق‌العاده، به‌منظور مقابله با شبکه‌های ماهواره‌ای فارسی‌زبان ازسوی سازمان صداوسیما با تأکید بر مضامینی چون: جایگاه رفیع خانواده، آثار حجاب و عفاف، اخلاق اسلامی حرفه‌ای، مسئولیت اجتماعی، اصلاح الگوی مصرف، بهره‌وری، امید، اعتماد به نفس و خودباوری، پیشرفت و عدالت، تعاون و همکاری، هویت ملی و دینی، تحقیر و تخفیف سبک زندگی غربی، کارنامه نظام مقدس جمهوری اسلامی ایران در عرصه‌های گوناگون و دشمن‌شناسی.

۲. تولید حداقل ۳۰ مستند حرفه‌ای و جذاب در طول سه سال به‌منظور تبیین عمیق واقعیت‌هایی چون: نقاط عطف تاریخ انقلاب اسلامی، عمق دشمنی غرب به‌ویژه آمریکا با نظام جمهوری اسلامی ایران، دستاوردهای بزرگ جمهوری اسلامی در طول سه دهه گذشته، نظام استکبار جهانی، فلسطین، جهان اسلام، افول ارزش‌های انسانی در غرب، موقعیت زنان در غرب و

۳. طراحی و راه‌اندازی چهار شبکه اختصاصی در سیما تحت عناوین: کودک، ورزش، فیلم و سریال و مستند (فراهم ساختن مقدمات مالی و سخت‌افزاری این اقدام در کنار ایجاد چند خط تولید محتوایی با ثبات ضروری است).

۴. تقویت فنی و محتوایی شبکه‌های العالم، press TV، الکوثر و سحر به‌علاوه طراحی و ایجاد دو شبکه فیلم و سریال به زبان عربی و شبکه خبری - تحلیلی اسپانیولی ترجیحاً مشابه press TV.

۵. تسریع در تحول در زیرساخت‌های فنی صداوسیما به‌ویژه تبدیل سیستم‌های تولید، پخش، انتقال و انتشار از آنالوگ به دیجیتال.

صداوسیما در طول دو سال اخیر درخصوص تحقق بخش‌های عمده‌ای از بندهای «۳» و «۴» ابلاغیه رهبری معظم اقدام کرده است چنانچه شبکه‌های فیلم و سریال، مستند به زبان فارسی (بند «۳») و شبکه‌های فیلم و سریال عربی و شبکه خبری اسپانیولی (بند «۴») راه‌اندازی شده است لذا احتیاجی به این بودجه ندارد درخصوص موارد دیگر موجود در بندهای «۱» و «۲» و بخش‌های باقیمانده از بندهای «۳» و «۴» نیز باید مشخص شود که بودجه پیش‌بینی شده دقیقاً ناظر به چه عناوین و فعالیت‌هایی از مطالبات رهبری انقلاب تصویب می‌شود. بدیهی است بدون درج عناوین فعالیت‌های مورد مطالبه رهبری امکان ارزیابی و کنترل دقیق بودجه به جهت تحقق دستورات مطاع ایشان دچار اختلال و اشکال خواهد بود.

- سهم صداوسیما از منابع بودجه عمومی دولت در قانون بودجه سال ۱۳۹۰ حدود ۰/۴ درصد بوده که در سال ۱۳۹۱ به ۰/۶ درصد افزایش یافته است. این افزایش به‌خاطر این بوده است که استفاده صداوسیما از منابع عمومی از ۶۸۹ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۰ به ۹۹۳ میلیارد تومان در سال ۱۳۹۱ افزایش یافته با اینکه منابع بودجه عمومی دولت کاهش یافته است.^۱

جدول ۲. صداوسیما به‌عنوان یک شرکت دولتی زیانده

(ارقام به میلیارد ریال)

مصارف				منابع			
درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان	درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	عنوان
۳۰/۹۸	۱۴,۶۸۰	۱۱,۲۰۷	هزینه	۲۲/۱۷	۶,۲۸۰	۵,۱۴۰	درآمد (از محل منابع داخلی)
				۳۸/۴۵	۸,۴۰۰	۶,۰۶۷	کمک‌زبان (از محل منابع عمومی)
۸۶/۱۹	۱,۵۳۸	۸۲۶	سرمایه‌گذاری (از محل منابع عمومی)	۸۶/۱۹	۱,۵۳۸	۸۲۶	طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای (از محل منابع عمومی)
۳۴/۷۷	۱۶,۲۱۸	۱۲,۰۳۳	جمع	۳۴/۷۷	۱۶,۲۱۸	۱۲,۰۳۳	جمع

مأخذ: پیوست شماره ۳ بودجه کل کشور.

از کل منابع صداوسیما در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ که مبلغی معادل ۱۶,۲۱۸ میلیارد ریال می‌باشد مبلغ ۶,۲۸۰ میلیارد ریال آن از منابع داخلی (تبلیغات بازرگانی و...) تأمین می‌شود که

۱. بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۰، ۱۶۹,۷۲۲ میلیارد ریال و بودجه عمومی دولت در سال ۱۳۹۱، ۱۶۴,۱۱۴ میلیارد ریال است.

نسبت به سال قبل ۲۲ درصد رشد داشته است و ۹,۹۳۸ میلیارد ریال آن از منابع عمومی است که به صورت کمک‌زیان و اجرای طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای است.

- مجموع منابع عمومی صداوسیما در لایحه ۱۳۹۱ نسبت به قانون ۱۳۹۰ رشدی معادل ۳۴ درصد داشته است.

جدول ۳. اعتبار طرح‌های عمرانی سازمان صداوسیما در لایحه سال ۱۳۹۱

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	شماره طرح	عنوان طرح	قانون سال ۱۳۹۰	لایحه سال ۱۳۹۱	درصد رشد
۱	۳۰۲۳۰۰۰۱	جایگزینی و پیشرفته‌سازی تجهیزات فنی	۸۵,۰۰۰	۱۲۰,۰۰۰	۴۱/۲
۲	۳۰۲۳۰۰۰۲	ایجاد و توسعه مراکز تولید و پخش در سراسر کشور	۲۴۰,۰۰۰	۲۷۵,۳۶۸	۱۴/۷
۳	۳۰۲۳۰۰۰۳	بهبود و تکمیل پوشش شبکه‌های تلویزیونی و افام رادیویی موجود	۲۲۰,۰۰۰	۲۸۰,۰۰۰	۲۷/۳
۴	۳۰۲۳۰۰۰۴	ایجاد و افزایش پوشش شبکه‌های تلویزیونی در نقاط فاقد پوشش	۱۵۰,۰۰۰	۲۰۰,۰۰۰	۳۳/۳
۵	۳۰۲۳۰۰۰۵	افزایش و تکمیل پوشش شبکه‌های رادیویی ای‌ام سراسری و استانی	۵۵,۰۰۰	۱۰۰,۰۰۰	۸۱/۸
۶	۳۰۲۳۰۰۰۶	تعمیرات اساسی ساختمان‌های تهران	۳۰,۷۰۶	۵۰,۰۰۰	۶۲/۸
۷	۳۰۲۳۰۰۰۱۱	تبدیل فناوری موجود به فناوری پیشرفته (آنالوگ به دیجیتال)	۱۲۷,۱۷۱	۲۰۰,۰۰۰	۵۷/۳
۸	۳۰۲۳۰۰۰۱۲	احداث مراکز تولید و پخش استان‌های خراسان شمالی و جنوبی	۵۷,۰۰۰	۴۴,۰۲۵	-۲۲/۸
۹	۱۰۵۱۷۰۱۵	گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در سازمان صداوسیما	۲۱,۹۱۸	۲۳,۶۳۹	۷/۹
۱۰	۳۰۲۰۰۰۱۸	احداث ساختمان معاونت سیاسی صداوسیما	۳۲,۹۲۶	۵,۰۰۰	-۸۴/۸
۱۱	۳۰۲۳۰۰۰۲۳	مرکز جدید کردستان	-	۴۰,۰۰۰	-
۱۲	۳۰۲۳۰۰۰۲۲	سیگنال‌رسانی	-	۲۰۰,۰۰۰	-
		جمع	۱,۰۱۹,۷۲۱	۱,۵۳۸,۰۳۲	۵۰/۸

درخصوص طرح احداث مراکز تولید و پخش استان‌های خراسان شمالی و جنوبی به

شماره (۳۰۲۳۰۰۱۲) مقرر بوده در سال ۱۳۹۰ به اتمام برسد، لکن هدف مذکور محقق نشده و سال خاتمه آن به سال ۱۳۹۱ در لایحه با اعتباری معادل ۴۴,۰۲۵ میلیون ریال تغییر یافته است که لازم است علت آن با توجه به برآوردهای صورت گرفته و اختصاص مبالغ مصوب در سال‌های قبل مورد توجه قرار گیرد و نظارت بیشتری از سوی دستگاه‌های نظارتی صورت گیرد.

درخصوص رشد بودجه عمرانی سازمان صداوسیما نسبت به سال گذشته می‌توان به جابجایی طرح ارتباط فیبر نوری سازمان صداوسیما اشاره کرد، طرح فوق در سال گذشته از ردیف متفرقه (۳۲-۵۵۰۰۰۰) تأمین اعتبار گردید که در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ به دلیل اهمیت، حساسیت و استمرار آن در سال‌های آینده در این لایحه به بخش طرح‌های اصلی سازمان منتقل شده است. این طرح مصوب شورای عالی امنیت ملی است که انجام کامل آن موجب افزایش اطمینان و ایمنی در انتقال سیگنال‌های صدا و تصویر در کشور خواهد شد. در لایحه سال ۱۳۹۱ مبلغ ۲۰۰ میلیارد ریال جهت طرح فوق در نظر گرفته شده است که یکی از دلایل افزایش درصد رشد بودجه عمرانی سازمان است. چنانچه این مبلغ که در ردیف متفرقه بوده کسر گردد رشد بودجه عمرانی سازمان کمتر خواهد شد.

ایجاد طرح احداث و تجهیز صداوسیمای کردستان یکی دیگر از دلایل رشد بودجه عمرانی سازمان است. مرکز کردستان یکی از مراکز قدیمی سازمان است که در بازتعریف وظایف سازمان نقش پررنگی در تولید برنامه‌های کردی جهت مقابله با شبکه‌های بی‌شمار کردزبان معاند برعهده دارد. دستیابی به هدف فوق مستلزم آماده‌سازی زیرساخت‌های ساختمانی و تجهیزاتی است. در سفر مقام معظم رهبری به استان کردستان، ساخت مرکز جدید استان مورد تأیید قرار گرفت و ساخت آن از سال ۱۳۹۱ آغاز خواهد شد. بدین منظور در لایحه سال ۱۳۹۱، ۴۰ میلیارد ریال اختصاص یافته است.

۲. بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای

بازی‌های ویدئویی و رایانه‌ای به لحاظ تأثیرگذاری خود در زمینه فرهنگسازی، رشد و تکوین شخصیت فرهنگی و علمی و ایفای نقش‌های آموزشی و کمک‌آموزشی و همچنین پر کردن بخشی از اوقات فراغت گروه‌های سنی مختلف جامعه از جایگاه ویژه و مهمی برخوردار هستند. بنا به اهمیت مزبور، توجه بیش از پیش به برنامه‌ریزی برای تولید محصولات فرهنگی جدید (همچون بازی‌های رایانه‌ای مناسب) و اهتمام ویژه به امر نخبگان جهت شناسایی و ساماندهی آنان به منظور بهره‌گیری بهتر از این قشر ممتاز از ضرورت بالایی برخوردار است.

جدول ۴. اعتبارات اشخاص حقیقی و حقوقی، موضوع جزء «۱۲» ردیف ۱۰۲۵۰۰
جدول شماره ۷ و جزء «۴» ردیف ۵۴۰۰۰۰ جدول شماره ۹

(ارقام به میلیون ریال)

ردیف	عنوان	اعتبارات هزینه‌ای			اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای			مجموع اعتبارات	
		قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه ۱۳۹۱	درصد رشد	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه ۱۳۹۱	درصد رشد	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	لایحه بودجه ۱۳۹۱
۵۵	بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای	۴۰,۰۰۰	۷۰,۰۰۰	۴۲/۸۵	۰	۰	۰	۰	۴۲/۸۵

بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای برای برنامه‌ریزی و حمایت از فعالیت‌های مرتبط در تمامی زمینه‌های فرهنگی، هنری و فنی صنعت بازی‌های ویدئویی و رایانه‌ای، زیر نظر وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی تأسیس شد و اساسنامه آن در جلسه ۵۸۴ مورخ ۱۳۸۵/۳/۹ به تصویب شورای عالی انقلاب فرهنگی رسید. ماده (۱) اساسنامه مؤسسه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، بر «غیردولتی» بودن آن مؤسسه تصریح نموده و علاوه بر آن، مواد دوم و سوم قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - «مؤسسات دولتی» و «مؤسسات و نهادهای عمومی غیردولتی» را مؤسساتی تعریف نموده است که «با تصویب مجلس شورای اسلامی ایجاد شده یا می‌شود» و از این رو، بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای، مؤسسه‌ای غیردولتی و غیرعمومی و جزء محسوب می‌گردد.

مواد (۸) تا (۱۱) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - وظایف را به چهار دسته «امور حاکمیتی»، «امور تصدی‌های اجتماعی، فرهنگی و خدماتی»، «امور زیربنایی» و «امور اقتصادی» تقسیم و هر یک را تعریف کرده است. به موجب ماده (۸) قانون مواردی چون «سیاست‌گذاری، برنامه‌ریزی، صدور مجوز و نظارت در بخش‌های اقتصادی، اجتماعی، فرهنگی و سیاسی»، جزء «امور حاکمیتی» محسوب می‌گردد.

مواد (۱۳) تا (۲۴) قانون مدیریت خدمات کشوری - مصوب ۱۳۸۶ - با تشریح حدود صلاحیت قانونی دستگاه‌های اجرایی (شامل وزارتخانه‌ها، سازمان‌های دولتی، نهادها و مؤسسات عمومی غیردولتی) برای انجام هر یک از اشکال امور، در تبصره «۱» ذیل ماده (۲۴) به صراحت، واگذاری «وظایف حاکمیتی» را از «واگذاری به بخش غیردولتی» مستثنا کرده است.

با عنایت به آنکه «صدور مجوز و نظارت» خارج از حدود وظایف مقرر در اساسنامه قانونی «مؤسسه بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای» مندرج در ماده (۳) اساسنامه آن مؤسسه است. انجام هر فعالیتی خارج از موضوع مؤسسات، توسط آنها مخالف صریح قانون است.

از سوی دیگر ضوابط صدور مجوز تأسیس و نظارت بر فعالیت واحدهای فرهنگی دیجیتال

در بهمن‌ماه سال ۱۳۹۰ به تأیید وزیر محترم فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده که مطابق بند «ح» ماده (۱) آن بسته نرم‌افزاری رسانه‌ای که برای دسترسی، نمایش، پخش، جستجو و یا بازی با محتوای دیجیتال موجود در آن بسته مورد استفاده قرار می‌گیرد، از قبیل چندرسانه‌ای‌ها، بازی‌ها و سرگرمی‌های دیجیتال می‌باشد مشمول ضوابط این آیین‌نامه دانسته شده و مطابق ماده (۲۷) همین ضوابط از تاریخ ابلاغ این ضوابط سایر مقررات مغایر و مجوزها و پروانه‌هایی که براساس آنها صادر شده است کانلمیکن گردیده و صدور و تمدید مجوز تأسیس و فعالیت واحدهای فرهنگی دیجیتال تنها براساس ضوابط حاضر انجام می‌گیرد. از این‌رو بنیاد بازی‌های رایانه‌ای اجازه صدور مجوز و سایر امور حاکمیتی را نخواهد داشت.

همچنین بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای از دو طریق درحال حاضر دارای درآمد اختصاصی

است:

- فروش برچسب هولوگرام،

- مشارکت با تولیدکنندگان در سرمایه‌گذاری و برخورداری از حقوق اقتصادی ناشی از تولید

بازی‌های رایانه‌ای.

درمجموع می‌توان گفت از آنجا که بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای اولاً یک نهاد غیرحاکمیتی بوده، ثانیاً درحال حاضر دارای درآمدهای اختصاصی است که عملکرد مالی آن لااقل شفاف نیست ثالثاً این نحو پرداخت اعتبارات در قالب کمک امکان سیاستگذاری متمرکز و نظارت دولت در آن را کاهش خواهد داد و ازسوی دیگر امکان نظارت بر نحوه هزینه شدن این اعتبارات توسط نهادهای ناظر مالی مانند دیوان محاسبات را از بین خواهد برد لذا پیشنهاد می‌شود اعتبار مذکور در قالب برنامه (۳۰۲۸۳) اضافه شود که نظارت‌پذیرتر و امکان سیاستگذاری متمرکز وفق «آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال»، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۲۴۱۲/ت/۴۱۲۵۵ هـ مورخ ۱۳۸۹/۸/۳ هیئت وزیران و ضوابط صدور مجوز تأسیس و نظارت بر فعالیت واحدهای فرهنگی دیجیتال که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ به تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده و به مرکز توسعه فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال ابلاغ شده را فراهم خواهد کرد.

۳. رسانه‌های دیجیتال

جدول ۵. اعتبارات برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال

(ارقام به میلیون ریال)

مجموع اعتبارات			اعتبارات هزینه‌ای			عنوان	ردیف
درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰		
۴۸/۷۸	۲۸۴,۸۹۶	۱۹۱,۴۸۷	۴۸/۷۸	۲۸۴,۸۹۶	۱۹۱,۴۸۷	برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال	۳۰۲۸۳

- مطابق جداول مربوط به مصارف دستگاه‌های اجرایی برحسب برنامه (پیوست شماره ۴) در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱، دو دستگاه از اعتبارات این برنامه برخوردارند. سازمان تبلیغات اسلامی (۱۱۴۳۰۰) مبلغی معادل ۴۰,۴۰۹ میلیون ریال از اعتبارات این برنامه دریافت می‌کند و وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی (۱۱۴۰۰۰) نیز مبلغی معادل ۲۴۴,۴۸۷ میلیون ریال از اعتبارات این برنامه دریافت می‌کند.

- در اجرای ماده (۱۵) «آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال»، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۲۴۱۲/ت ۱۳۵۵ هـ.م.م.خ ۱۳۸۹/۸/۳ هیئت‌وزیران که مقرر داشته است، «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور منابع لازم برای اعطای حمایت‌ها و تسهیلات موضوع این آیین‌نامه را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌نماید»، شایسته است در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور، در کنار ردیف «حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات» ردیف مستقلی (ذیل ردیف ۱۱۴۰۰۰) با عنوان «حمایت از رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» گنجانیده شده و اعتبارات لازم در آن ردیف پیش‌بینی گردد.^۱

شایان ذکر است، در این صورت برنامه «ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» به شماره (۳۰۲۸۳)، برای انجام وظایف حاکمیتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، با همان عنوان و اعتبارات قبلی حفظ شده، اما با توجه به ضوابط مقرر در «آیین‌نامه

۱. عنوان ردیف: حمایت از رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال.

- ضرورت و هدف انجام برنامه یا فعالیت: روند افزایش چشمگیر سهم رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال در بخش فرهنگ، عمق و دامنه اثر چشمگیر رسانه‌های دیجیتال در داخل و خارج از کشور، لزوم مقابله با تهاجم فرهنگ بیگانه در فضای دیجیتال، عدم توانایی بخش غیردولتی برای تدارک زیرساخت‌های گران‌قیمت توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال و لزوم حمایت دولت از توسعه توانمندی‌های ملی در این حوزه.

مستندات و ضرورت‌های قانونی: بند «۵» سیاست‌های کلی برنامه پنجم توسعه، بند «۴» سیاست‌های کلی شبکه‌های اطلاع‌رسانی رایانه‌ای، بند «ج» ماده (۳) و بند «ب» ماده (۱۰) لایحه برنامه پنجم توسعه. آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال.

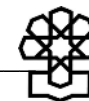
ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» برای ساماندهی حمایت دستگاه‌های اجرایی از «محتوای دیجیتال»، اعتبارات سایر دستگاه‌های اجرایی برای حمایت «محتوای دیجیتال»، موضوع ماده (۱۴) آیین‌نامه یاد شده از قبیل اعتبارات برنامه «حمایت از توسعه علوم و فناوری‌های نوین» به شماره (۱۰۵۱۷) ذیل اعتبارات دستگاه‌های اجرایی از قبیل دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی و سازمان تبلیغات اسلامی که تماماً برای حمایت از رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال هزینه می‌گردد، می‌تواند به ردیف جدید «حمایت از رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» منتقل گردد تا وفق تصمیمات کارگروه مقرر در تبصره ذیل ماده (۲۲) و سایر ضوابط مقرر در آیین‌نامه فوق هزینه گردد.

- علیرغم تذکرات و مکاتبات متعدد مرکز توسعه فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال در خصوص مغایرت تأمین هزینه‌های توسعه و پشتیبانی سامانه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در وزارت متبوع از محل برنامه «ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» با قوانین بودجه سنواتی و پیشنهاد راه‌حل‌های مختلف در این خصوص، متأسفانه این روند تا سال جاری نیز ادامه پیدا کرده است، لذا از آنجا که در سیاست‌های اجرایی بخشنامه بودجه سال ۱۳۹۰، در صدر عناوین بخش بودجه هزینه‌ای بر «گسترش نظام‌های فناوری اطلاعات در نظام اداری و اجرایی» تأکید شده است، مؤکداً پیشنهاد می‌گردد در سال جاری برنامه جدیدی با عنوان «توسعه و پشتیبانی سامانه‌های کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در امور اداری و اجرایی» به برنامه‌های عملیاتی وزارت متبوع اضافه گردد.^۱

۱. عنوان برنامه: توسعه و پشتیبانی سامانه‌های کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در امور اداری و اجرایی.

ضرورت و هدف انجام برنامه یا فعالیت: لزوم ارتقای نظام اداری در جهت افزایش کارایی و بهبود خدمت‌رسانی، لزوم ارتقای بهره‌وری در نظام اداری، سیاست‌های دولت محترم برای کاهش شدید (ترافیک) و مدیریت مصرف سوخت، سیاست‌های دولت محترم برای دورکاری.

مستندات و ضرورت‌های قانونی: بندهای «۱۵» و «۱۶» سیاست‌های کلی نظام اداری، بندهای «ب» و «ج» ماده (۴۹) لایحه برنامه پنجم توسعه (مصوب مجلس)، فصل پنجم (مواد ۳۶) تا (۴۱) قانون مدیریت خدمات کشوری، بند نخست سیاست‌های اجرایی بخش بودجه هزینه‌ای مصارف بودجه سال ۱۳۹۰.

۴. دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی

جدول ۶. اعتبارات جاری و عمرانی دبیرخانه شورای عالی انقلاب فرهنگی

(ارقام به میلیون ریال)

مجموع اعتبارات			اعتبارات تملک دارایی سرمایه‌ای			اعتبارات هزینه‌ای			عنوان	ردیف
درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰	درصد رشد	لایحه بودجه سال ۱۳۹۱	قانون بودجه سال ۱۳۹۰		
۱۱/۳۷	۵۵,۱۷۳	۴۹,۵۳۸	۷/۷۸	۴۳,۲۷۷	۴۰,۱۵۳	۲۶/۷۵	۱۱,۸۹۶	۹,۳۸۵	دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی	۱۱۳۶۰۰(۳)

جدول ۷. اعتبار طرح‌های تملک دارایی سرمایه‌ای ملی در سال ۱۳۹۱ دبیرخانه شورای عالی اطلاع رسانی براساس پیوست شماره ۱

(ارقام به میلیون ریال)

شماره طبقه‌بندی	عنوان	اهداف کمی طرح	هزینه واحد	عنوان دستگاه	سال شروع	سال اتمام	قبل از برنامه چهارم	برنامه چهارم	مصوب ۱۳۹۰	برآورد ۱۳۹۱	پیش‌بینی سال‌های بعد	برآورد سال‌های بعد	جمع کل
۱۰۵۱۷۰۱۷	توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای	تحقیقات فنی	۳۰۲,۶۵۷	دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی	۱۳۸۲	۱۳۹۲	۶۴,۸۸۵	۱۴۲,۲۶۵	۳۱,۸۹۱	۴۲,۵۳۵	۲۱,۰۸۱	۰	۳۰۲,۶۵۷
۱۰۵۲۱۰۰۲	تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات	تجهیزات اداری فنی و ماشین‌آلات	۷,۸۴۳,۰۰۰	دبیرخانه شورای عالی اطلاع‌رسانی	۱۳۸۲	-	۲,۰۰۰	۴,۴۵۷	۶۴۴	۷۴۲	۰	۰	۷,۸۴۳

شورای عالی اطلاع‌رسانی در سال ۱۳۷۷ توسط شورای عالی انقلاب فرهنگی ایجاد شد. به‌موجب ماده (۱) آیین‌نامه مصوب شورا، هدف از تشکیل شورای عالی اطلاع‌رسانی سیاستگذاری در امر اطلاع‌رسانی و هدایت شبکه‌ها و مراکز اطلاعاتی و هماهنگی فعالیت آنها و تدوین برنامه‌های میان‌مدت و بلندمدت در زمینه تحقیقات بنیادی، توسعه‌ای و کاربردی اطلاع‌رسانی در قالب نظام اطلاع‌رسانی جمهوری اسلامی ایران تعیین شد. بنابراین شأن شورا سیاستگذاری و برنامه‌ریزی عالی است و نه امور اجرایی، درحالی که اعتبارات شماره طبقه‌بندی ۱۰۵۱۷۰۱۷ با عنوان توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای که اعتبار آن معادل ۴۲,۵۳۵ میلیون ریال و شماره طبقه‌بندی (۱۰۵۲۱۰۰۲) تأمین تجهیزات و ماشین‌آلات ۷۴۲ میلیون ریال پیش‌بینی شده است و مجموعاً ۴۳,۲۷۷ میلیون ریال می‌باشد از امور عمرانی محسوب می‌شود و با توجه به اینکه امور اجرایی این موضوع جزء وظایف فرهنگ و ارشاد اسلامی به‌طور عام و مشخصاً جزء وظایف مرکز رسانه‌های دیجیتال است.

لذا پیشنهاد می‌شود اعتبارات فوق از طبقه‌بندی مذکور حذف و به اعتبارات برنامه گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در فرهنگ و هنر به شماره طبقه‌بندی (۱۰۵۱۷۰۱۴) که متعلق به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، اضافه گردد.

پیشنهادها

بررسی بخش رسانه‌ها در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ تحت چهار عنوان اصلی «صداوسیما و سایر دستگاه‌های رسانه‌ای»، «بنیاد بازی‌های رایانه‌ای»، «رسانه‌های دیجیتال» و «شورای عالی اطلاع‌رسانی» صورت گرفته است و پیشنهادهای اصلاحی به تفکیک هر بخش ارائه می‌شود:

الف) صداوسیما و سایر دستگاه‌های رسانه‌ای

۱. با توجه به اینکه تا سال ۱۳۸۷ در لوایح بودجه سنواتی شورای نظارت بر صداوسیما دارای ردیف مستقل به شماره (۱۰۱۰۵۰) بوده، لکن در سه سال اخیر اعتبارات آن ذیل نهاد ریاست‌جمهوری درج شده در این زمینه پیشنهاد می‌شود، با توجه به نیاز به استقلال این شورا همانند سابق برای اعتبارات این دستگاه ردیف مستقل پیش‌بینی شود.

۲. پس از تصویب بودجه‌ای معادل ۱۵,۰۰۰ میلیارد ریالی در سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ تحت عنوان ارتقای شاخص‌های فرهنگی، مقام معظم رهبری در ابلاغیه‌ای از دولت خواستند که برخی از برنامه‌ها را در اولویت قرار دهند. ازجمله برنامه‌های نام برده شده در ابلاغیه مقام معظم رهبری

اقداماتی بود که صداوسیما جمهوری اسلامی ایران باید با استفاده از آن اعتبارات انجام دهد حال که بودجه ارتقای شاخص‌ها در لایحه سال ۱۳۹۱ دولت حذف شده است، اولاً اختصاص بودجه به صداوسیما به استناد ابلاغیه رهبری محل اشکال است، زیرا ابلاغیه درخصوص اولویت‌های تخصیص بودجه است که در لایحه سال ۱۳۹۱ حذف شده است. ثانیاً ابلاغیه برنامه‌های کاملاً مشخص و روشنی را در چند حوزه خاص برنامه‌سازی و توسعه رسانه دربر گرفته است که باید عناوین برنامه‌سازی مطالبات رهبری در بودجه درج شود. بدیهی است بدون درج عناوین فعالیت‌های مورد مطالبه رهبری امکان ارزیابی و کنترل دقیق بودجه به جهت تحقق دستورات مطاع ایشان دچار اختلال و اشکال خواهد بود.

ب) بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای

از آنجا که بنیاد ملی بازی‌های رایانه‌ای اولاً یک دستگاه غیرحاکمیتی بوده، ثانیاً تاکنون دارای درآمدهای اختصاصی بوده که عملکرد مالی آن لاقلاً شفاف نیست ثالثاً این نحو پرداخت اعتبارات در قالب کمک امکان سیاستگذاری متمرکز و نظارت دولت در آن را کاهش خواهد داد و ازسوی دیگر امکان نظارت بر نحوه هزینه شدن این اعتبارات توسط نهادهای نظارت مالی مانند دیوان محاسبات را از بین خواهد برد لذا پیشنهاد می‌شود اعتبار مذکور در قالب برنامه (۳۰۲۸۳) با عنوان «برنامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» اضافه شود که نظارت‌پذیرتر بوده و امکان سیاستگذاری متمرکز وفق «آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال»، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۲۴۱۲/ت/۴۱۲۵۵هـ.مورخ ۱۳۸۹/۸/۳ هیئت‌وزیران و ضوابط صدور مجوز تأسیس و نظارت بر فعالیت واحدهای فرهنگی دیجیتال که در تاریخ ۱۳۹۰/۱۱/۱۲ به تأیید وزیر فرهنگ و ارشاد اسلامی رسیده و به مرکز توسعه فناوری اطلاعات و رسانه‌های دیجیتال ابلاغ شده را فراهم خواهد کرد.

ج) برنامه رسانه‌های دیجیتال

۱. در اجرای ماده (۱۵) «آیین‌نامه ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال»، موضوع تصویب‌نامه شماره ۱۷۲۴۱۲/ت/۴۱۲۵۵هـ.مورخ ۱۳۸۹/۸/۳ هیئت‌وزیران که مقرر داشته است، «معاونت برنامه‌ریزی و نظارت راهبردی رئیس‌جمهور منابع لازم برای اعطای حمایت‌ها و تسهیلات موضوع این آیین‌نامه را در لوایح بودجه سنواتی پیش‌بینی می‌نماید»، شایسته است برنامه جدیدی با عنوان «توسعه و پشتیبانی سامانه‌های کاربری فناوری اطلاعات و ارتباطات در امور اداری و

اجرائی» به برنامه‌های عملیاتی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی اضافه گردد.

۲. با توجه به اینکه تأمین هزینه‌های توسعه و پشتیبانی سامانه‌های فناوری اطلاعات و ارتباطات در وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی از محل برنامه «ساماندهی و توسعه رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» انجام می‌شود و این موضوع با قوانین بودجه سنواتی مغایرت دارد پیشنهاد می‌شود در لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور، در کنار ردیف «حمایت از نشر، کتاب و مطبوعات» ردیف مستقلی (ذیل ردیف ۱۱۴۰۰۰) با عنوان «حمایت از رسانه‌ها و فعالیت‌های فرهنگی دیجیتال» گنجانیده شده و اعتبارات لازم در آن ردیف پیش‌بینی شود.

د) شورای عالی اطلاع‌رسانی

علیرغم اینکه این شورا، شورای سیاستگذاری است اما در بودجه‌های سنواتی اعتبارات عمرانی برای آن پیش‌بینی می‌شود لذا پیشنهاد می‌شود:

اعتبارات ردیف (۱۰۵۱۷۰۱۷) با عنوان توسعه فرهنگ و خط و زبان فارسی در محیط رایانه‌ای حذف و به اعتبارات برنامه گسترش فناوری ارتباطات و اطلاعات در فرهنگ و هنر به شماره طبقه‌بندی (۱۰۵۱۷۰۱۴) که متعلق به وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی است، اضافه گردد.

منابع و مأخذ

۱. لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور.
۲. قوانین بودجه سال‌های ۱۳۸۹ و ۱۳۹۰ و سنوات قبل کل کشور.
۳. توکلی، شهرام. مجموعه قوانین و مقررات وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی، تابستان ۱۳۸۸.
۴. گزارش توجیهی صداوسیما درخصوص بودجه پیشنهادی سال ۱۳۹۱، اداره بودجه صداوسیما.
۵. گزارش نشست ساختار فناوری اطلاعات کشور، شماره مسلسل ۸۶۲۹، آبان‌ماه ۱۳۸۶.
۶. گزارش توجیهی وزارت فرهنگ و ارشاد اسلامی درخصوص لایحه بودجه سال ۱۳۹۱.

مرکز پژوهش‌ها
مجلس شورای اسلامی

شماره مسلسل: ۱۲۲۹۵

شناسنامه گزارش

عنوان گزارش: بررسی لایحه بودجه سال ۱۳۹۱ کل کشور ۵۰ حوزه رسانه‌ها

نام دفتر: مطالعات فرهنگی (گروه هنر و رسانه)

تهیه و تدوین: سیدعلی محسنیان

مدیر مطالعه: علی جعفری

ناظر علمی: سینا کلهر

متقاضی: کمیسیون برنامه و بودجه و محاسبات

ویراستار تخصصی: —

ویراستار ادبی: —

واژه‌های کلیدی: —

تاریخ انتشار: ۱۳۹۰/۱۲/۱۵